

OKULLARDA KRİZE MÜDAHALE

ZEHRA KAHRAMAN
Uzman Psikolojik Danışman

3

ÜMRANİYE REHBERLİK ve
ARAŞTIRMA MERKEZİ

Kriz (Acil Durum)

Tüm doğal afetler, yangın, bir öğrencinin veya öğretmenin ölümü, intihar vakaları, cinsel istismar, taciz, öğrencinin maruz kaldığı veya şahit olduğu şiddet durumlarında okulda yaşanan panik, korku, kaygı gibi ruh sağlığını olumsuz etkileyen koşullardır.

Kriz Sonrası Evreler

4 Hafta: Acil durum safhasıdır. Fiziksel ihtiyaçların karşılanması ve konuşma, paylaşma evresidir.

6 Hafta: Konuşmaktan yorulurlar. Konuşturmak için yaratıcı olmalıyız. Hem yardım edende hem de yardım alanda kızgınlıkların

olduğu dönemdir. Aile içi kopmalar, boşanmalar başlayabilir. Bu dönem direnç dönemidir.

6-8 Hafta: Sessizlik dönemidir, konuşmayı reddederler. Hiçbir şey yapmak istemezler.

8-12 Hafta: Uyum sağlayabilirler.

3-6 Ay: Olaylara göre tekrar önceki safhalara dönebilirler.

1 Yıl: Uyum sağlama dönemidir.

2-15 Yıl: Uzun süreli hatırlatıcılar vardır: Anma, "ne öğrendik?", "kendimizi nasıl geliştirebiliriz?". 15 yıldan sonra kuşaklar ölene kadar anma sürer, daha sonra efsaneleşir.

Krize Gösterilen Genel Tepkiler

Zihinsel Tepkiler:

İnanmama ve reddetme
Düşünce karışıklığı
Dikkati toplayamama,
konsantrasyonda
azalma
Olumsuz düşünceler
Karar verme güçlükleri

Fiziksel Tepkiler:

Fiziksel şok; hissizlik,
donup kalma ya da
kaçma
Tükenmişlik
Adrenalin artması
Kalp atışında hızlanma
Aşırı boşaltım, terleme
Uykusuzluk
Aşırı uyuma
İştahtan kesilme

Duygusal Tepkiler:

Üzüntü, depresyon
Korku veya panik
Üzüntü, yas
Kaygı bozukluğu
Suçluluk / Kendini
suçlama
Engellenmişlik
Utanç / Aşağılanmışlık
Kızgınlık / Öfke / İsyan

Davranışsal Tepkiler:

Aşırı hareketlilik
İçe dönük olma / İlişki
kurmada güçlük
Aşırı yemek yeme
Anti sosyal davranışlar
Saldırganlığın artması
Alkol ve uyuşturucu
kullanma
Cinsel davranışın artması
ya da azalması

- **Bu tepkiler anormal durumlara gösterilen normal tepkilerdir.**
- **Açıkladığımız tepkiler, kişinin her zaman gösterdiği tepkilerin dışında ise, krize gösterilen tepkilerdir diyebiliriz.**
- **Yaşanan travmatik durumdan sonra krizin şiddetine göre 6 aydan fazla bu tepkiler sürerse bir uzman yardımı alınması gereklidir.**

Okul Çağındaki Çocukların Krize Gösterdikleri Duygusal Davranışsal Tepkiler

İlkokul:

Kendi ve başkalarının güvenliğinden endişe duyma

Olayla ilgili sorumluluk ve suçluluk duyma

Kayıplar karşısında üzüntü

Saldırgan davranışlar

Okul başarısında düşüş

Regresif davranışlar (parmak emme, altına kaçıрма)

Ortaokul ve Lise:

Üzüntü

Kaygı

Depresyon

Korku

Uyuşturucu kullanma

Cinsel davranışlarda artış

Krizden Etkilenen Çocuklarla Çalışmada Genel Davranış Kriterleri

Konuşurken sakin ve anlayışlı olun.

Aynı şeyi defalarca anlatacak kadar sabırlı olun.

İyi bir dinleyici olun.

Çocuğun duygularını ifade etmesini destekleyin,
Yargılamayın - yorumlamayın, öğüt vermeyin.

Emir cümleleri kurmayın.

Esnek olun, çatışmaya girmeyin.

Asla tutamayacağınız sözleri vermeyin.

Doğruyu söyleyin.

Kaçamak veya yalan cevaplar vermeyin.

Yapmacık olmayın.

Acıma duygunuzu çocuğa yansıtmayın.

Göz kontağı kurun.

Destek ve güven veren mesajlar kullanın. (Dokunmak, elini tutmak gibi.)

Bazı çocukların daha fazla zamana ihtiyacı olabilir, sabırlı olun.

Zorlandığınız veya sizi aşan bir durum olduğunda destek alın veya çocuğu bir uzmana yönlendirin.

Travma Yaşayan Çocuklara Söylenebilecek Cümleler

- Şimdi güvendesiniz. (gerçekten öyle ise)
- Senin suçun/sizin suçunuz değildi. (gerçekten eminseniz)
- Bunlar normal tepkiler.
- Benimle konuştuğın için memnunum.
- Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Fakat şimdikinden daha iyi olacak ve sen iyileşeceksin.
- Böyle olduğu için üzgünüm. (ne olduğunu söyleyin) örneğin; annenin ölümü için üzgünüm, yaşananlar için üzgünüm vb.
- Bunları yaşamak zor.

Bir Kriz Olduğunda Okulda Neler Olur? (Sisteme Ne Olur?)

Okulun normal işleyişi bozulur veya duraksar.

Krizin şiddetine göre kolu - kanadı kırılmış hisseden öğretmen ve öğrenciler kendilerinde etkinliklere devam etme gücü bulamazlar.

Kriz tepkileri herkes tarafından yaşandığı için kişilerin birbirlerine yardım etme gücü azalır.

Acil yardım çalışmalarına girmek gerekir.

Okula dışarıdan gelen veli, Milli Eğitim Müfettişleri,

basın, güvenlik görevlileri gibi kişilerin istekleri baskı oluşturur.

Okulda hem kendimize hem de rolümüzün getirdiği sorumlulukla öğrenci ve velilere destek olmak zorunda kalırız.

Krizin durumuna göre, benzer olayların yeniden yaşanmaması için önlemler alınması, yeni sorumluluklar ve görevler üstlenme gereği doğabilir.

Kriz Yönetiminin Amacı

1. Yeni krizlerin önlenmesini sağlamak,
2. Krizin olumsuz etkilerini en aza indirmek,
3. Sistemin en kısa zamanda eski dengesine ve işlevine kavuşmasını sağlamak,
4. Kriz etkilerinin kalıcı olmasını engellemek,
5. Karar vermenin etkinleşmesini sağlamak,

Pek çok kişi krize müdahaleyi sadece bir kriz durumundan hemen sonra yapılan çalışmalar olarak algılar; oysa kriz yönetimi üç aşamayı içerir:

1. Temel müdahale:

Bir krizin oluşumunu engelleyen çalışmalar.

2. İkinci derecede müdahale:

Bir kriz olduktan sonra etkilerini en aza indirmek için yapılan çalışmalar.

3. Üçüncü derecede müdahale:

Kriz sonrası uzun süreli, krizi takip eden hafta, ay ve hatta yıllarda gerçekleştirilen iyileştirme ve takip çalışmaları.

1- Temel Müdahale Aşaması

a. Kriz Müdahale Ekibi Oluşturma:

Kriz durumlarında ekip anlayışı şarttır. Çünkü tek kişinin her şeyi yapması mümkün olamaz. Kriz ekibinde herkesin kendine özgü görevleri ve rolleri vardır.

Okuldaki diğer görevlilere gerektiğinde görev alabilecekleri önceden duyurulmalı ve kriz konusunda eğitimler verilmelidir.

Kriz ekibine seçilecek kişilerde şu özellikler olmalıdır:

- Eğitime gönüllü olmak,
- İyi bir performans için gerekli bilgi ve tutumlara sahip olmak,
- Güvenilir olmak,
- Beden ve sözel olarak uyumlu, etkin iletişim becerilerine sahip olmak
- Stres altında iyi çalışabilir olmak,
- Yeni durumlar karşısında esnek ve yaratıcı olmak,
- İnsiyatif kullanabilmek
- Sınırlarını bilmek
- Gerektiğinde uzman yardımını istemekten

çekinmemek

Okullarda oluşturulacak kriz takımında; okulun koşullarına göre oluşturulacak ekipte önerilen kişiler şunlardır :

- İdareci (Müdür veya Müdür Yardımcısı)
- Psikolojik Danışman (rehber öğretmen)
- Sınıf öğretmeni, beden eğitimi ve sanat eğitimi (resim, müzik vb...) öğretmeni
- Okul sağlık görevlisi (doktor veya hemşire)
- Okul Aile Birliğinden bir temsilci
- Okul personelinden bir kişi (güvenlik görevlisi vb.)
- Sivil savunma kurulundan bir kişi

b. Kriz Planı Oluşturma:

“Kriz Ekiplerinizi Oluşturun ve Görev Dağılımı Yapın.”

Kriz anında ilgili konulardan kim sorumlu olacak ve travma öncesinde, sırasında ve sonrasında görev aldıkları konularda ne yapacakları ve nasıl yapacakları önceden planlanır.

1-Medya ile ilişkilerden sorumlu bir kişi belirlenir;

Bu kişi medyaya yaşanan krizle ilgi ne kadar bilginin nasıl verileceği konusunda hazırlıklı olur, planlamayı yapar.

2-Velilerle ilişkilerden sorumlu bir kişi belirlenir;

Bu kişi, ailelere kriz durumunun sözlü ya da yazılı duyurulmasından, ailelerle yapılacak toplantının nerede ve nasıl yapılacağından, toplantıda neler konuşulacağından sorumludur.

3-Öğrencilerle ilişkilerden sorumlu bir kişi belirlenir;

Okuldaki öğrencilere yaşanan krizle ilgili bilginin nasıl aktarılacağından (sınıflarda, anonsla vb.) sorumludur.

4-Can kaybı yaşanmışsa cenaze ve anma törenlerinin planlanmasından sorumlu bir kişi belirlenir.

5-Yardım kaynakları ile bağlantıya geçecek kişi belirlenir;

Bu kişi çevredeki polis, itfaiye, sağlık ekibi, bölge kriz ekibi, kurtarma ekipleri gibi toplum kaynakları ile nasıl bağlantıya geçileceğini planlar.

6-Hangi durumlarda okul dışından yardım ekiplerinin çağrılacağı önceden belirlenir.

7-Kriz ekibinin bilgi ve haberleşmesi için önceden

bir telefon zinciri oluşturulur.

8-Okul Aile Birliği üyelerinin kriz durumlarında kriz ekibine nasıl yardımcı olabilecekleri belirlenir.(Örn: okul sonrası veya gece çalışmak gerekirse yemek temini veya ekibin kendi çocukları ile ilgilenme gibi)

9-Öğretmenlerin ve görevlilerin tümüne hizmet içi eğitim düzenleyerek kriz durumları hakkında önceden bilgilendirilir. Böyle bir eğitim kriz sorasındaki stres ve baskıyı en aza indirir.

10-Öğretmenler ve veliler için krize gösterilen tepkiler ve kriz durumlarında yapılabileceklerle ilgili bültenler hazırlanır.

Böyle bir bülten şunları içerebilir;

Olay Öncesi:

*Başvurulabilecek kişiler ve telefon numaraları,

*Çevredeki sağlık kuruluşları gibi toplum kaynaklarının telefon numaraları,

*Yaşanabilecek ek kriz durumlarıyla ilgili bilgiler.

Olay sonrası:

*Olayla ilgili durumun ne olduğunu açıklayan özel bilgiler,

*Bu olayla okulun veya okulun bulunduğu

bölgenin nasıl başa çıktığını açıklayan bilgiler,

*Felaketler veya felaketlerin yarattığı duygularla ilgili kaynak kitapların isimleri.

11- Kriz kutusu oluşturulur;

Kriz kutusunda bulunması gerekenler için öneriler :

*Tıbbi malzemeler

*Acil durum kartları (Acil durumlarda yardım merkezleri için levhalar)

*Kriz ekibinin, yardım alabileceği kişi ve kuruluşlar ile ailelerinin telefon numaraları,

*Kriz ekibini belirleyen kol bantları veya yelekleri

*Fenerler

*Okulun planı ve ana noktalar,

*Görevlilerin telefonları ve görevleri

*Okuldaki gaz, elektrik, alarm, su sistemlerinin haritaları vs.

*Kriz müdahale planı

*Hatırlanması gerekenler listesi

*Öğrencilerin telefon numaralarının ve kan gruplarının olduğu liste

12.Kriz durumları için, bina inşaat şemaları, kat planları, gaz, su vs. kapatma yerleri, alarm sistemini içeren bir dosya hazırlanır,

13.Uyarı sinyalleri belirlenir:

Kapıların kapatılması ve tahliye için iki ayrı sinyal belirlenir.

Tatbikat planları hazırlanır. Tatbikatlar yapılarak planlar test edilir.

2- İkinci Derece Müdahale

Okulda Yaşanan Bir Kriz Durumunda Okul Kriz Ekibine Yararlı Olabilecek Yapılacaklar Listesi

Okulda kriz olduğu haberini aldığınızda kendiniz krize girebilirsiniz. Bu duygularınız anormal bir duruma gösterdiğiniz normal bir tepkidir. Öncelikle derin bir nefes alın. Hepimizin insan olduğunu ve olaylara kendimize has tepkiler verdiğimizizi hatırlayın. Kayıplar ve iyileşme sürecinde her bireyin tarzı ve hızı farklıdır. Kriz durumlarında her şey önceden planlandığı gibi gitmeyebilir. Her yeni bilgide ve her saat başı planları yenilemek gerekebilir. Kendinize inanın.

Kriz ekibini toplayın ve durum hakkında konuşun

Eğer mümkün olursa okul saatinden önce toplanın.

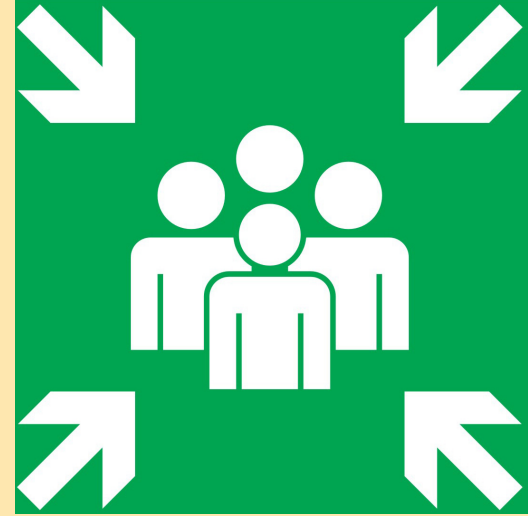
Krizle ilgili bilgilere açıklık getirin.

Yapılacaklar listesi çıkarın.

Kriz ekibindeki kişilerin rollerini ve görevlerini belirleyin.

Öğretmenlere, öğrencilere, velilere ve medyaya durumun nasıl haber verileceğini ve neler söyleneceğini saptayın.

Kriz ekibi olarak önceden hazırlanmış olan planı gözden geçirin.

Yaşanan krize uygun düzenlemeleri yapın ve uygulayın

Kriz durumunda can kaybını önleyici kurtarma çalışmalarına öncelik verin.

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nü krizle ilgili bilgilendirin.

Okul personeli ve öğrencilere durumun nasıl bildirileceğini planlayın. Söylentilerin önlenmesi için ilgili tüm kişilere aynı anda açık ve doğru bilgiler verin:

a.Öğretmenler ve okul personeline (Mümkünse öğretmenlere ve diğer okul personeline öğrencilerden önce duyurun)

b.Öğrencilere

c.Velilere (varsa özel olarak haber verilmesi gereken velileri belirleyin.)

d.Basın ve medyaya

Gerek olursa diğer kurumları (polis, hastane, itfaiye, kurtarma ekipleri gibi) arayarak yardım isteyin.

Olay okulda olmuş ise, olay yerinin güvenlik altına alınmasını sağlayın.

Okulda öğrencilerin güvenliğini sağlayın. (Öğrencileri olay yerinden uzaklaştırmak, sınıflara almak gibi).

“Travmanın etkisi, kişilerin olayı ne kadar izledikleri veya yaşadıkları ile doğru orantılıdır.”

Eğer gerek varsa, yaralıların bekletileceği, ambulansın yaklaşacağı yerleri belirleyin ve yapılacaklardan sorumlu bir kişi saptayın.

Okul içinden ve dışından size yardımcı olacak kaynakları belirleyin.

Gerek duyarsanız bağlı bulunduğunuz Rehberlik

ve Araştırma Merkezi'ni (RAM) arayarak bu merkezdeki Acil Durum Kriz Destek Ekibi'nden (APDE) yardım isteyin.

Eğer olay yeni olmuşsa ve öğrencilerin evlerine gönderilmeleri gerekiyorsa, okul müdürünün bu kararı vermesine ve okulu boşaltma işleminin düzgün bir şekilde sürdürülmesine dikkat edin.

Öğretmenler ile bir toplantı düzenleyin. Gerekirse bu toplantıya sekreterler, hizmetliler, okul servis şoförleri, kantin ve yemekhane çalışanlarını da dahil edin.

Olayı açıklayın, kriz müdahale planlarınızı anlatın.

Olayın öğrencilere nasıl anlatılacağını açıklayın.

Öğrencilerle neler konuşabileceklerini ve ne gibi çalışmalar yapabileceklerine dair öneriler sunun. Gerekirse bu bilgileri yazılı olarak ellerine verin.

Öğretmenlerin (özellikle olaydan doğrudan etkilenmiş olanların) duygularını paylaşın, destek verin.

Öğretmen ve öğrencilere ne gibi psikolojik destek hizmetleri sağlanabileceğini açıklayın.

Özellikle olaydan doğrudan etkilenenlerin uzman yardımı almalarını sağlayın.

Öğrencilerle yapılacak sınıf etkinliklerini psikososyal

okul çalışması kapsamında planlayın.

Öğrencilerin krizle ilgili duygularını paylaşmalarını uygun teknikleri kullanarak sağlayın.

Öğrencilerin okulda kardeşleri varsa diğer kardeşlerle ilgilenin veya diğer kardeşlerin gittiği okulların müdürleri ile bağlantı kurup durumu bildirin.

Velilerin olaydan nasıl bilgilendirileceğini ve kimin bu bilgilendirmeyi yapacağını belirleyin. Gerekirse endişeli velilerle bir toplantı düzenleyin. Velilere çocuklarına nasıl yardımcı olabileceklerine ilişkin yazılı bilgi verin.

Okulun tüm telefonlarına kimin bakacağını ve ne gibi bilgiler aktaracağını saptayın.

Gerekirse medyanın bu konuda nasıl bilgilendirileceğini ve medya ile ilişkilerden kimin sorumlu olacağını belirleyin. Yazılı bir basın duyurusu hazırlayın. Bu duyuruyu kullanmayacak olsanız bile elinizde bulunsun. Medyayı okulun içine sokmamaya, öte yandan yönetmeliklerin izin verdiği ölçüde düzenli olarak bilgilendirmeye dikkat edin. Medyayı bilgilendirirken yorum yapmaktan kaçının, açık, net ve doğru bilgiler verin.

O gün okulda bulunmayan öğretmen veya öğrencilerin nasıl bilgilendirileceğini saptayın.

Öğretmenleri ve öğrencileri gün boyu izleyin. Acil desteğe ihtiyaç duyanları ilgili kişi veya kurumlara yönlendirin.

Gönüllüler belirleyin.

Öğrencilerin yemek, su, tuvalet gibi ihtiyaçlarının düzenli temin edilmesini sağlayın.

Öğrencilerin okula geliş-gidiş hizmetlerinin düzenli olarak sürdürülmesini sağlayın.

Eğer olay yeni olmuş ise ve öğretmenlerin bazıları sınıflara giremeyecek durumda ise bu sınıflarda öğrencilerle ilgilenebilecek gönüllüler bulunmasını sağlayın. Gerekirse yakın okullardan destek alın.

Okul dışındaki kaynakları (hastane, psikolojik danışma merkezi, yardım kuruluşları vb.) belirleyin.

Cenaze işlemlerinde okulun neler yapacağını planlayın. Cenazeye kimlerin gideceğinin belirlenmesini sağlayın. Ölen kişiler için anma çalışmaları (hatıra köşesi, anma günü, aileye mektuplar, yıllıkta sayfa açma gibi) düzenleyin. İntihar durumlarında ölen kişinin yüceltilmemesi için bu gibi çalışmalar önerilmez. Cenazeye sadece ölenin yakın arkadaşlarının gitmesine izin verilir.

Krizin şiddetine göre, o gün veya o hafta boyunca okuldaki sınavların iptal edilmesini önerin.

Ölen öğrencinin isminin okulun ana bilgisayarından çıkarılmasını, evine duyuru, karne gibi postaların yollanmamasını sağlayın.

Gün sonunda (veya uygun gördüğünüz bir zamanda) öğretmenlerle geri bildirim çalışmaları yapmaları için okulunuzun bağlı bulunduğu RAM'ın APDE'lerinden yardım isteyin.

Yaptığınız kriz müdahale çalışmasının raporunu hazırlayın. Takip çalışmalarının nasıl yürütüleceğini belirleyin. Okul acil durum kriz planlarında değişiklik yapılmasına ilişkin önerilerinizi varsa okul müdürüne sunun.

Bir ölüm veya kişisel felaketlerde durumun duyuruluş şekli daha özel olmalıdır.

Okulun günlük ders saatleri akışında yapılacak değişikliği belirleyin, normal programı takip edip etmeyeceğinize karar verin. Bu karar krizin şekline, hafta kriz yaşayan yaş grubuna göre değişebilir.

Öğrencilere destek ve rehberlik sağlayın.

Duyularını ifade etmelerine izin verin. (Geri bildirim, sanatsal etkinlik gibi)

Sınıflarda en çok etkilenen öğrencileri belirleyin ve profesyonellerden yardım almalarını sağlayın.

*****Felaket durumlarında en önemli nokta okulun mümkün olduğunca çabuk açılması ve normal işleyişine mümkün olduğunca çabuk dönülmesidir.**

*****Felaketin okulla bağdaşmaması için çocuğun felaket günü ve ertesi günü olması gereken yer okul ve arkadaşlarının yanındır.**

Çocukların okuldan nasıl gönderileceğini planlayın.

Öğrencileri erken ya da geç bırakmak gerekirse velilerin bu durumdan nasıl haberdar edileceğini belirleyin.

Çocukların ve okul personelinin medyadan nasıl korunacağını belirleyin.

Çocukların okul servisine bir kordon oluşturularak bindirilmesi etkili olabilir.

Basın bülteni hazırlayın.

Felakette ölüm söz konusu ise cenaze ve anma törenlerinin ne şekilde yapılacağına karar verin.

Mümkün olursa öğrencileri cenaze törenine velilerin götürmelerini sağlayın. Böyle bir durum söz konusu değilse öğrencilere öğretmenlerin eşlik etmeleri gerekir.

Cenaze töreni için velilerden izin kağıdı

alınmasında yarar vardır.

İntihar durumlarında okulda özel törenler yapmaktan kaçınılmalıdır.

Törenlere katılma nedeniyle derslerden geri kalan veya ödevlerini yapamayan öğrencilere karşı tutumun ne olacağını planlayın.

Yapılan çalışmalarını raporlayın.

Kriz ekibinin ve okul personelinin günün sonunda duygularını paylaşmalarını ve gerekirse yardım almalarını sağlayın.

3- Üçüncü Derece Müdahale

Kriz sonrasında; uzun süreli, krizi takip eden hafta, ay ve hatta yıllarda gerçekleştirilen iyileştirme ve takip çalışmalarını kapsamaktadır.

Felaket durumları ile baş etmek için sürekli hizmetler planlayın. Bu planlamalar şunları içerebilir:

Öğrenciler için destek personeli bulundurmaya veya okul dışı uzmanlarla bağlantıda bulunmaya devam edin (Hastane, emniyet, psikiyatrist vb.)

Öğrencilerle her gün ilgilenecek olan öğretmenlere eğitimler düzenleyin ve kaynak temin edin.

Felaketten uzun süre sonra ortaya çıkabilecek tepkileri düşünün. Örneğin; okuldaki benzer bir olay felaket sırasındaki duyguları yeniden canlandırabilir.

Yararlanılan Kaynaklar:

Dölek, N. Travma Sonrası Stres bozukluğu Dersi, Ders Notları.

tırtılın

“dünyanın sonu”

dediğine...

...ustası

“kelebek”

der.

OKULLARDA KRİZE MÜDAHALE SIRASINDA YAPILACAKLAR LİSTESİ

Okullarda yaşanan kriz durumlarında öncelik, bir krizin tekrar oluşmasını önlemek ve yaşanan krizin etkilerini arttırmadan; daha önceden oluşturulmuş olan kriz müdahale ekibi ile net, tutarlı ve etkin müdahalede bulunmaktır.

		EVET	HAYIR	GÖREVLİ KİŞİ VARSA ADI-SOYADI
1	Gelen bilginin doğru olup olmadığı kontrol edildi mi?			
2	Fiziksel veya ruhsal zarar gören olup olmadığı tespit edildi mi?			
3	Ambulans, polis, itfaiye, kurtarma ekipleri vb. arandı mı?			
4	Okul polisine bilgi verildi mi?			
5	Ambulansla giden öğrencinin yanında refakatçi gönderildi mi?			
6	Tekrar kriz yaşanmaması için ve diğer öğrenciler için çevre güvenlik tedbirleri alındı mı?			
7	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne haber verildi mi?			
8	İlgili Rehberlik Araştırma Merkezine haber verildi mi?			

		EVET	HAYIR	GÖREVLİ KİŞİ VARSA ADI-SOYADI
9	Okul kriz müdahale ekibi acil toplanarak, gerekli görev dağılımı hızlıca yapıldı mı?			
10	Öğrencilere gerekli bilgilendirme yapıldı mı?			
11	Konuyla ilgili veliler bilgilendirildi mi?			
12	Velilerin okulda yığılmasını önlemek için trafik ve emniyet ekiplerinden yardım istendi mi?			
13	Öğretmenlerin tamamı bilgilendirildi mi?			
14	Okul personeli (güvenlik görevlisi, kantin çalışanları, temizlik görevlileri vb.) bilgilendirildi mi?			
15	Cenaze varsa anma törenleriyle ilgilenecek kişi belirlendi mi?			
16	Basınla kimin ilgileneceği belirlendi mi?			
17	Basınla paylaşılacak bilgiler netleştirildi mi?			
18	Yapılan çalışmalar raporlanıyor mu?			
19	Acil durumlar için yeterli tıbbi malzeme mevcut mu?			
20	Okulda yaşanan krizin büyüklüğüne göre valilik onayı alınarak eğitim öğretime devam edilip edilmemesine karar verildi mi?			
21	Durum kontrol altına alındıktan hemen sonra psikososyal müdahale çalışması başlatıldı mı?			

**ÜMRANİYE REHBERLİK ve
ARAŞTIRMA MERKEZİ**

ADRES: Necip Fazıl Mah. Kemerdere Mevkii
Zarafet Sk. No:4 Yukarı Dudullu
Ümraniye/İSTANBUL

TELEFON: (0216) 508 11 37
BELGEGEÇER: (0216) 508 11 32